

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1. Záměry schváleného rozpočtu na rok 2011

Státní rozpočet na rok 2011 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 15. prosince 2010 zákonem č. 433/2010 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 044,0 mld. Kč, výdaje ve výši 1 179,0 mld. Kč a schodek ve výši 135,0 mld. Kč.

Z časových důvodů nebyl v zákonu o státním rozpočtu ČR na rok 2011 zapracován dopad zákona č. 402/2010 Sb.¹, který zpřísňuje podmínky podpory využívání obnovitelných zdrojů energie. Novela zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2011, která souvztažně navyšuje rozpočet příjmů i výdajů o 11,7 mld. Kč bez vlivu na schodek, byla podepsána prezidentem ČR dne 29. března 2011 s účinností dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů ČR. Vzhledem k tomu, že se tak do konce března 2011 nestalo, **je v této Informaci za schválený rozpočet považován rozpočet stanovený zákonem č. 433/2010 Sb.**

Východiska přípravy státního rozpočtu na rok 2011 byla následující:

- Programové prohlášení vlády.
- Střednědobý výdajový rámec na rok 2011.
 - o Při projednávání návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2010 nebyly Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR stanoveny střednědobé výdajové rámce na léta 2011 a 2012.
 - o Východiskem pro zpracování státního rozpočtu na rok 2011 byl proto výdajový rámec, který byl stanoven usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 966 ze 45. schůze 10. prosince 2008 při projednávání návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2009.

¹ Zákon č. 402/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

- Predikce základních makroekonomických indikátorů do roku 2011 (zpracovaná Ministerstvem financí v červenci 2010). Návrh rozpočtu počítal s meziročním přírůstkem hrubého domácího produktu ve stálých cenách o 2,3 %, s prognózou meziroční míry inflace 2,5 % a průměrnou mírou nezaměstnanosti 8,7 % (podle metodiky MPSV).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů schváleného rozpočtu na rok 2011 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2010.

Tabulka č. 1 Rozpočet 2011 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2010 (v mld. Kč)

	2010		2011	Rozdíl SR 2011- SR 2010	Rozdíl SR 2011 Skut. 2010	Index v % SR 2011/ SR 2010	Index v % SR 2011/ Skut. 2010
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený				
Celkové příjmy	1 022,22	1 000,38	1 044,00	21,78	43,62	102,1	104,4
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>534,74</i>	<i>508,02</i>	<i>531,46</i>	<i>-3,27</i>	<i>23,44</i>	<i>99,4</i>	<i>104,6</i>
DPH	188,60	187,82	194,10	5,50	6,28	102,9	103,3
Spotřební daně (vč. energ. daní)	141,10	130,86	136,60	-4,50	5,74	96,8	104,4
DPPO	100,30	86,30	84,00	-16,30	-2,30	83,7	97,3
DPFO	88,30	87,49	101,50	13,20	14,01	114,9	116,0
Ostatní daňové příjmy	16,44	15,55	15,26	-1,17	-0,29	92,9	98,2
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>367,13</i>	<i>355,84</i>	<i>373,29</i>	<i>6,16</i>	<i>17,45</i>	<i>101,7</i>	<i>104,9</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>120,35</i>	<i>136,52</i>	<i>139,25</i>	<i>18,89</i>	<i>2,73</i>	<i>115,7</i>	<i>102,0</i>
Celkové výdaje	1 184,92	1 156,79	1 179,00	-5,92	22,21	99,5	101,9
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 069,47</i>	<i>1 026,57</i>	<i>1 074,50</i>	<i>5,02</i>	<i>47,93</i>	<i>100,5</i>	<i>104,7</i>
Sociální dávky	433,84	430,91	446,47	12,63	15,56	102,9	103,6
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>115,45</i>	<i>130,22</i>	<i>104,50</i>	<i>-10,94</i>	<i>-25,72</i>	<i>90,5</i>	<i>80,2</i>
Saldo SR	-162,70	-156,42	-135,00	27,70	21,42	83,0	86,3

V porovnání se skutečností roku 2010 počítá schválený rozpočet na rok 2011 s růstem celkových příjmů o 43,6 mld. Kč, tj. o 4,4 %, celkové výdaje by měly vzrůst o 22,2 mld. Kč, tj. o 1,9 %, a schodek by se tak měl snížit o 21,4 mld. Kč, tj. o 13,7 %.

Z růstu celkových příjmů o 43,6 mld. Kč připadá na příjmy z daní a poplatků růst o 23,4 mld. Kč, tj. o 4,6 %, když největší nárůst proti skutečnosti 2010 představují předpokládaná inkasa daní z příjmů fyzických osob (o 14,0 mld. Kč, tj. o 16,0 %), spotřebních daní vč. energetických daní (o 5,7 mld. Kč, tj. o 4,4 %) a DPH (o 6,3 mld. Kč, tj. o 3,3 %).

Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je proti skutečnosti 2010 vyšší o 17,5 mld. Kč, tj. o 4,9 %.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů by měl vzrůst o 2,7 mld. Kč, tj. o 2,0 %. Transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu by měly dosáhnout 117,1 mld. Kč (rozpočet 2010 činil 95,1 mld. Kč a skutečnost dosáhla 96,7 mld. Kč).

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s vyšším čerpáním prostředků proti skutečnosti 2010 o 22,2 mld. Kč, z toho růst o 47,9 mld. Kč (tj. o 4,7 %) připadá na běžné výdaje a pokles o 25,7 mld. Kč (tj. o 19,8 %) na výdaje kapitálové.

Na růstu rozpočtovaných běžných výdajů proti skutečnosti 2010 se podílejí především úroky a ostatní finanční výdaje (růst o 24,2 mld. Kč, tj. o 49,6 %). Sociální dávky počítají v rozpočtu na rok 2011 s růstem proti skutečnosti 2010 o 15,6 mld. Kč (tj. o 3,6 %). Z toho výdaje na důchody by měly růst o 17,8 mld. Kč, tj. o 5,1 %. Mandatorní výdaje by měly dosáhnout 679,9 mld. Kč a převýšit tak skutečnost 2010 o 51,8 mld. Kč, tj. o 8,2 %. Jejich podíl na celkových výdajích se má zvýšit na 57,7 % (rozpočet 2010 předpokládal podíl ve výši 55,1 %, skutečnost 2010 dosáhla 54,3 %).

Na poklesu rozpočtu kapitálových výdajů se podílejí především investiční transfery státním fondům, které proti skutečnosti 2010 klesly o 19,9 mld. Kč, tj. o 41,5 %.

2. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných ČNB ke konci března roku 2011 vyplývá převaha výdajů státního rozpočtu nad jeho příjmy o 25,2 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly 253,4 mld. Kč a výdaje 278,6 mld. Kč.

Tabulka č. 2 Příjmy, výdaje a saldo hospodaření státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2011 (v mld. Kč)

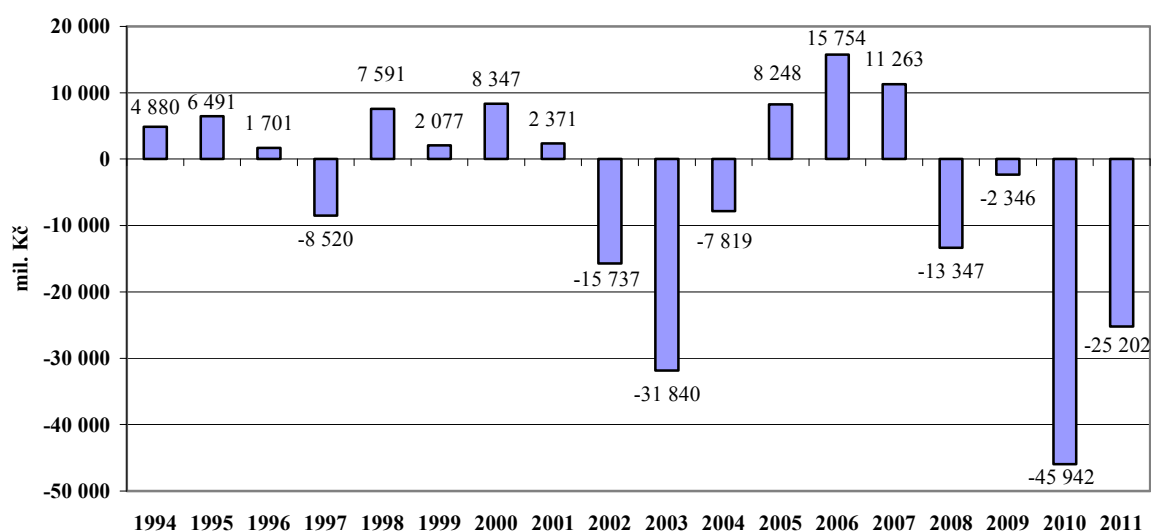
Ukazatel	Skutečnost leden-březen 2010	2011			% plnění v roce 2010	Index 2011/2010
		Schválený rozpočet	Skutečnost leden-březen	% plnění		
	1	2	3	4=3:2	5	6=3:1
PŘÍJMY CELKEM	249,17	1044,00	253,37	24,3	24,4	101,7
VÝDAJE CELKEM	295,11	1179,00	278,57	23,6	24,9	94,4
SALDO	-45,94	-135,00	-25,20	18,7	28,2	54,9

Celkové příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2011 ve výši 253,4 mld. Kč představovaly 24,3 % schváleného rozpočtu (v roce 2010 to bylo 24,4 %) a meziroční růst o 4,2 mld. Kč, tj. o 1,7 %. Proti 1/4 rozpočtu bylo inkaso o 7,6 mld. Kč nižší. Na tomto růstu se podílely především **transfery přijaté od EU a Národního fondu**, které meziročně vzrostly o 8,6 mld. Kč. Celkem činily za 1. čtvrtletí 35,3 mld. Kč a byly plněny na 30,1 %. Na meziročním růstu celkových příjmů se podílelo i **inkaso pojistného na sociální zabezpečení** (růst o 3,3 mld. Kč, tj. o 3,8 %). Naopak **inkaso daňových příjmů** (bez pojistného na sociální zabezpečení) vykázalo meziroční pokles o 6,2 mld. Kč (o 5,0 %). Největší zásluhu na tom mělo inkaso DPH (pokles o 2,9 mld. Kč), inkaso DPPO (pokles o 1,9 mld. Kč) a také inkaso spotřebních daní vč. energetických daní (pokles o 1,2 mld. Kč).

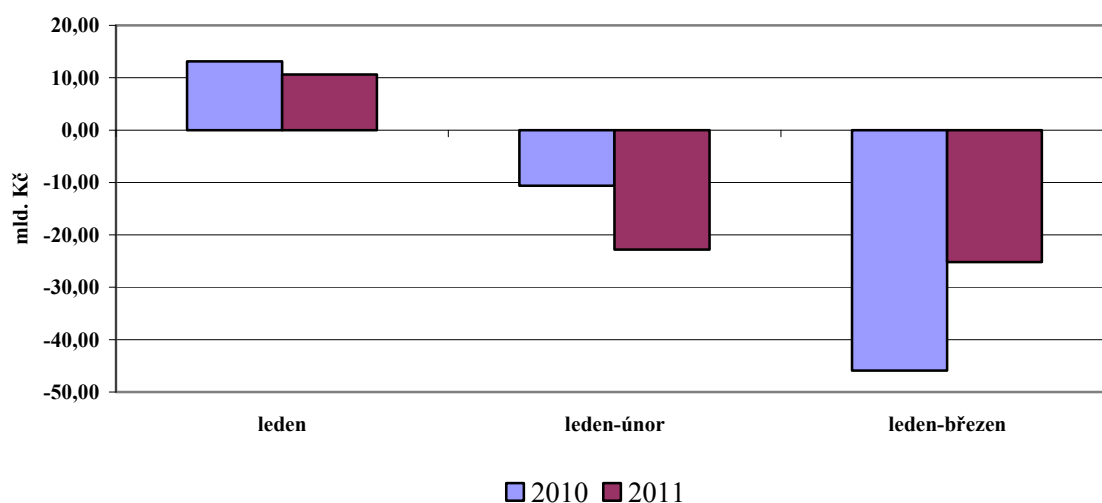
Celkové výdaje státního rozpočtu v 1. čtvrtletí roku 2011 ve výši 278,6 mld. Kč představovaly 23,6 % schváleného rozpočtu (v roce 2010 to bylo 24,9 %). Meziročně klesly o 16,5 mld. Kč, tj. o 5,6 %. Proti alikvotě rozpočtu byly nižší o 16,2 mld. Kč. Meziroční pokles souvisí především s převody prostředků na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji. Zatímco v 1. čtvrtletí roku 2011 byla převedena záloha pouze za 1. čtvrtletí v celkové výši 19,4 mld. Kč, v roce 1. čtvrtletí roku 2010 došlo k převodu zálohy na 1. i 2. čtvrtletí (celkem 39,0 mld. Kč). Na sociálních dávkách bylo vyčerpáno 112,9 mld. Kč při meziročním růstu o 4,3 mld. Kč (z toho na důchody připadlo 91,8 mld. Kč při meziročním růstu o 5,6 mld. Kč). V rámci **kapitálových výdajů** (26,1 mld. Kč při meziročním poklesu o 7,0 mld. Kč) se výrazněji projeví např. transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (9,6 mld. Kč při meziročním poklesu o 6,0 mld. Kč).

Vykázané saldo hospodaření státního rozpočtu (-25,2 mld. Kč) za 1. čtvrtletí roku 2011 představovalo výsledek o 20,7 mld. Kč příznivější než ve stejném období roku 2010. Čtvrtletní alikvota schváleného schodku státního rozpočtu odpovídá 33,8 mld. Kč. Meziroční srovnání je ve prospěch výsledku 1. čtvrtletí 2011 zkresleno zejména výše zmíněnou zálohou na 2. čtvrtletí na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji, která na rozdíl od minulého roku nebyla převedena již v březnu, ale až v dubnu (vliv cca 20 mld. Kč).

Graf č. 1 Vývoj salda hospodaření státního rozpočtu v 1. čtvrtletí v letech 1993 - 2011

Graf č. 2 Srovnání vývoje salda státního rozpočtu za leden až březen roku 2010 a 2011

Podrobněji je hodnocení jednotlivých druhů příjmů a výdajů státního rozpočtu provedeno v dalších částech informace.

3. Příjmy státního rozpočtu

Za první čtvrtletí roku 2011 vykázal státní rozpočet celkové příjmy ve výši 253,4 mld. Kč, tj. 24,3 % celoročního rozpočtu, z toho daňové příjmy (bez pojistného na SZ) představují 119,6 mld. Kč (22,5 %), příjmy z pojistného na sociální zabezpečení 88,6 mld. Kč (23,7 %) a ostatní příjmy 45,2 mld. Kč (32,4 %).

Tabulka č. 3 Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2011 (v mld. Kč)

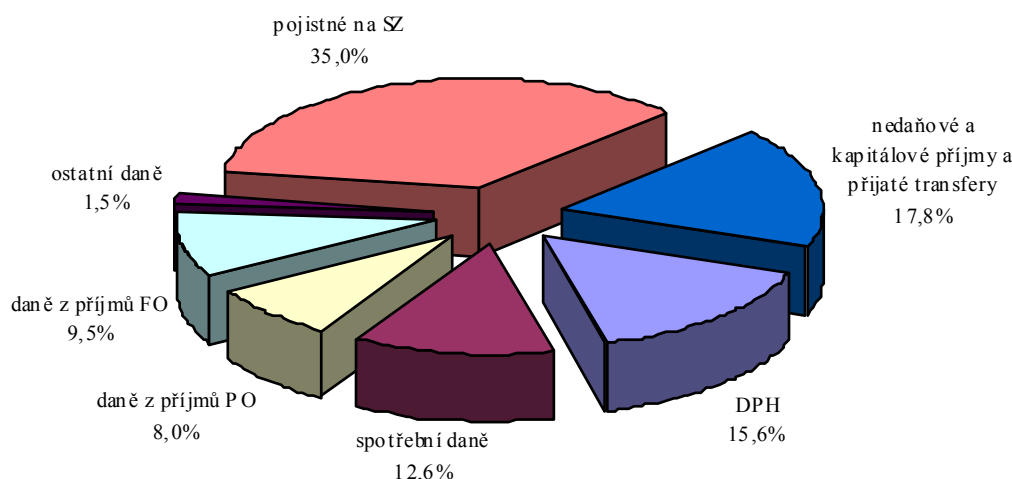
Příjmy státního rozpočtu	2010	2011			% plnění SR leden-březen 2010	Index skutečnost 2011/2010
	Skutečnost leden-březen	Schválený rozpočet	Skutečnost leden-březen	% plnění		
	1	2	3	4=3:2		
Příjmy celkem	249,17	1 044,00	253,37	24,3	24,4	101,7
v tom :						
Daňové příjmy celkem	211,16	904,75	208,18	23,0	23,4	98,6
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	125,80	531,46	119,55	22,5	23,5	95,0
v tom :						
- DPH	42,27	194,10	39,40	20,3	22,4	93,2
- spotřební daně (vč. tzv. energetických daní)	33,17	136,60	31,93	23,4	23,5	96,2
- daně z příjmů PO	22,11	84,00	20,20	24,1	22,0	91,4
- daně z příjmů FO	24,29	101,50	24,14	23,8	27,5	99,4
- vybíraná srážkou	1,52	13,50	1,67	12,4	23,0	110,0
- ze závislé činnosti	18,97	82,60	19,70	23,9	26,4	103,9
- z příznání	3,81	5,40	2,77	51,2	38,5	72,7
- správní poplatky	0,46	2,35	0,46	19,7	18,9	101,2
- majetkové daně	1,90	8,20	1,78	21,7	20,8	93,7
- clo	0,33	1,20	0,41	34,3	25,5	123,9
- poplatky za ubytování odpadů*)	0,40	1,40	0,40	28,6	29,8	99,6
- ostatní daňové příjmy**)	0,87	2,11	0,83	39,4	38,2	96,2
Pojistné na SZ	85,36	373,29	88,63	23,7	23,3	103,8
z toho: na důchodové pojištění	75,88	331,81	78,78	23,7	23,0	103,8
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	38,01	139,25	45,19	32,4	31,6	118,9
v tom :						
- kapitoly	32,18	126,49	40,57	32,1	30,7	126,1
z toho: transfery přijaté od EU a Národního fondu	26,66	117,12	35,27	30,1	28,0	132,3
převody z fondů OSS	1,76	0,00	1,75	x	x	99,5
přijaté sankční platby	0,36	1,04	0,37	35,7	37,8	101,4
soudní poplatky	0,25	0,58	0,24	41,6	28,6	97,4
dobrovolné pojistné	0,14	0,45	0,12	27,3	36,1	86,2
- kapitola Operace SFA	1,29	2,79	0,69	24,6	30,3	53,1
- kapitola Státní dluh	2,21	5,64	1,64	29,1	32,1	74,3
- VPS	2,33	4,33	2,30	53,0	54,4	98,6
v tom :						
- příjmy z úroků a real. fin. majet.	0,00	0,02	0,00	10,1	5,1	71,8
- splátky půjček ze zahraničí	0,04	0,11	0,03	31,5	72,8	91,2
- ostatní příjmy VPS**)	2,29	4,20	2,26	53,8	54,9	98,7

*) rozpočet i skutečnost za kapitolu OSFA

**) dopočet do celku

Z celkových příjmů představují 35,0 % příjmy z pojistného na sociální zabezpečení, 15,6 % tvoří daň z přidané hodnoty (DPH), 12,6 % je podíl příjmů ze spotřebních daní, 9,5 % jsou daně z příjmů fyzických osob (DPFO) a 8,0 % daně z příjmů právnických osob (DPPO). Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery představují cca 17,8 %. Ostatní příjmy zahrnující mimo jiné clo, poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, majetkové daně, správní poplatky a tržby z prodeje kolků jsou váhově méně významné a představují 1,5 % celkových příjmů.

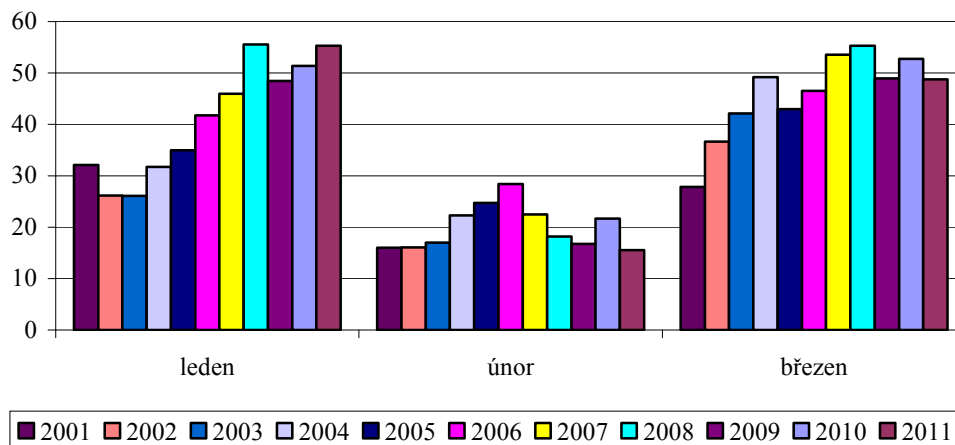
Graf č. 3 Struktura celkových příjmů za 1. čtvrtletí 2011

3.1. Daňové příjmy a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení

Příjmy z daní a poplatků dosáhly za první čtvrtletí letošního roku 119,6 mld. Kč, což představuje 22,5 % schváleného rozpočtu a **meziroční pokles o 6,2 mld. Kč, tj. o 5,0 %** (rozpočet počítá s růstem 4,7 % proti skutečnosti roku 2010). Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku je plnění rozpočtu o 1,0 procentního bodu horší.

Graf č. 4 Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení v jednotlivých měsících 1. čtvrtletí 2011 (v mld. Kč)

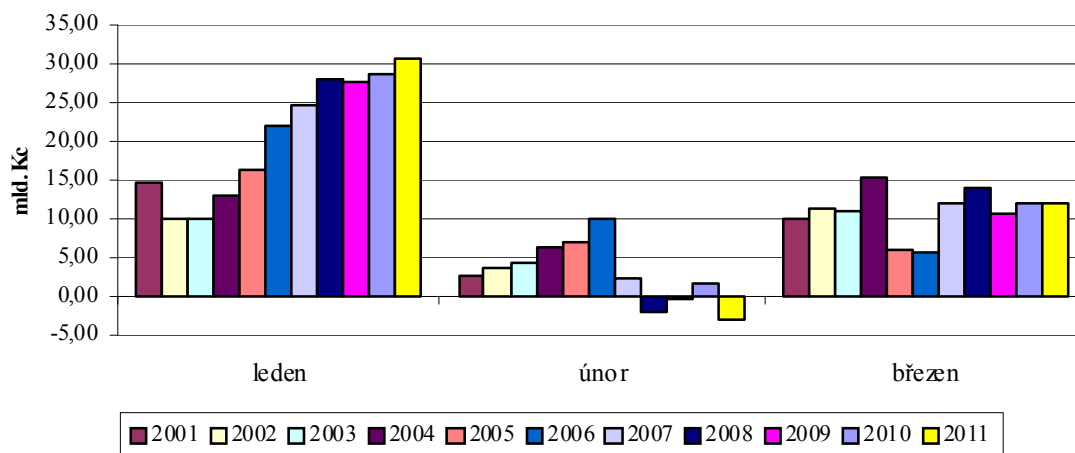

Na dani z přidané hodnoty bylo za 1. čtvrtletí letošního roku vybráno **39,4 mld. Kč,** tj. **20,3 %** rozpočtu, což je o 2,1 procentního bodu nižší plnění než ve stejném období minulého roku. **Meziroční pokles o 2,9 mld. Kč, tj. o 6,8 %,** je proti rozpočtované dynamice (růst o 3,3 % - měřeno ke skutečnosti 2010) nižší o 10,1 procentního bodu.

Meziroční vývoj inkasa DPH v 1. čtvrtletí 2011 je ovlivněn hlavně meziročním zvýšením částky nadměrných odpočtů a vrácení daní, která rostla rychleji než daňová povinnost. Meziroční nárůst částky nadměrných odpočtů byl nejvyšší v měsíci únoru a tudíž dle splatnosti daně se vázal k ekonomické činnosti uskutečněné v měsíci prosinci 2010, či pro čtvrtletní plátce DPH, k činnosti uskutečněné v posledním čtvrtletí roku 2010. Inkaso prvního

čtvrtletí letošního roku zahrnuje platbu daňové povinnosti za prosinec a poslední čtvrtletí roku 2010, stejně jako vrácení nadměrných odpočtů přiznaných za stejné období loňského roku. Po další měsíce tohoto roku lze očekávat pozvolný růst inkasa DPH, který nebude meziročně tak vysoký jako růst inkasa v roce 2010, kdy došlo ke zvýšení obou statutárních sazeb daně o jeden procentní bod.

Graf č. 5 Meziroční srovnání inkasa DPH za jednotlivé měsíce 1. čtvrtletí (v mld. Kč)

Inkaso **spotřebních daní (včetně tzv. daní energetických)** dosáhlo **31,9 mld. Kč**, což představuje **23,4 % rozpočtu** (ke konci března 2010 bylo plnění na 23,5 %). Proti stejnému období minulého roku došlo k poklesu inkasa u těchto daní o **1,2 mld. Kč**, tj. o **3,8 %**. Vyšší inkaso v 1. čtvrtletí loňského roku bylo způsobeno předzásobením se výrobky s nižší sazbou spotřební daně před jejím zvýšením, v dalších měsících roku následoval propad inkasa. Rozpočet na rok 2011 počítá s růstem o 4,4 % proti skutečnosti roku 2010. Na základě nové makroekonomické predikce lze očekávat, že inkaso spotřebních daní bude nižší, a to zejména daně z minerálních olejů.

Inkaso váhově nejsilnější položky **spotřební daně z minerálních olejů** v prvním čtvrtletí roku 2011 dosáhlo **17,0 mld. Kč** a zaznamenalo oproti stejnému období roku 2010 pokles o 0,12 mld. Kč (tj. o 0,7 %).

Ve sledovaném období kleslo rovněž inkaso spotřební **daně z tabákových výrobků**, na **10,8 mld. Kč** (pokles oproti 1. čtvrtletí roku 2010 o 0,4 mld. Kč). Inkaso spotřební **daně z lihu** vykazuje v prvním čtvrtletí roku 2011 oproti stejnému období roku 2010 pokles o 0,9 mld. Kč na **2,0 mld. Kč**.

Inkaso spotřební **daně z piva** mírně vzrostlo, a to o 0,2 mld. Kč a činilo tak **1,0 mld. Kč**. Přibližně na stejné úrovni výběru minulého roku zůstala spotřební **daň z vína** a dosáhla 0,16 mld. Kč.

V případě **energetických daní** zavedených od 1. 1. 2008 (spotřební daň z elektřiny, pevných paliv, zemního plynu a některých dalších plynů) bylo v prvním čtvrtletí roku 2011 vybráno téměř 0,97 mld. Kč, tedy 29,5 % schváleného rozpočtu a bylo tak inkasováno oproti loňskému roku o 0,03 mld. Kč více. Lze předpokládat, že rozpočtovaná částka u energetických daní bude pravděpodobně naplněna.

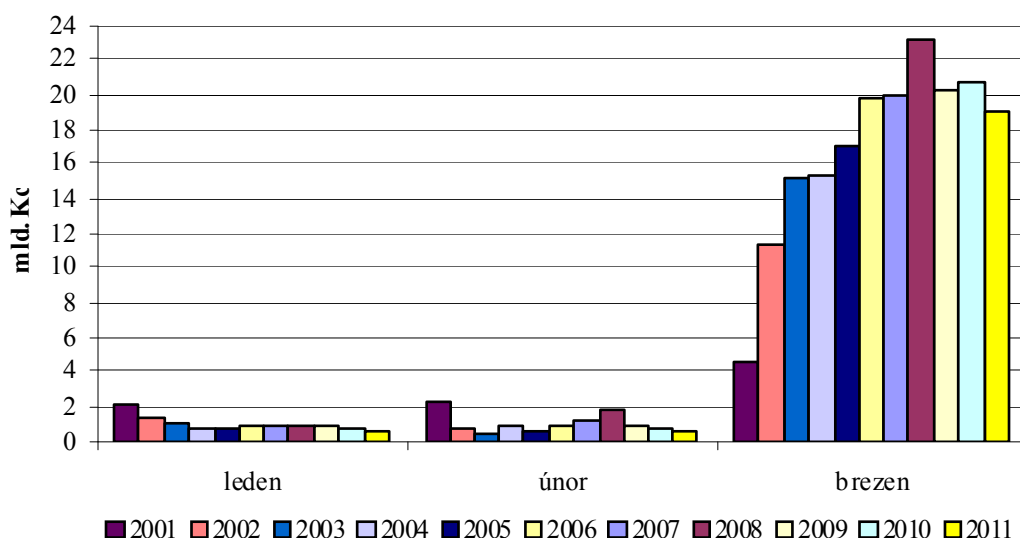
Daně z příjmů právnických osob svým objemem **20,2 mld. Kč** představovaly **24,1 % rozpočtu** (v roce 2010 to bylo 22,0 %) a meziročně tak byly o 1,9 mld. Kč, tj. o 8,6 % nižší než v roce 2010. Rozpočet počítá s poklesem o 2,7 % proti skutečnosti roku 2010. Z toho

v samotném březnu došlo k inkasu 19,0 mld. Kč (loni to bylo 20,8 mld. Kč), což souvisí s možností podání daňového přiznání do konce pololetí, kdy většina významných poplatníků DPPO využívá služby daňových poradců s odkladem podání přiznání. Výše inkasa je také spojena s pokračujícím snižováním sazby DPPO, kdy oproti zdaňovacímu období 2009 sazba daně poklesla o další procentní bod na současných 19 % s platností pro zdaňovací období započatá v roce 2010.

Při meziročním srovnání je nutno brát v úvahu legislativní změnu ve vymezení posledního dne lhůty pro podání daňových přiznání a na ni navazující lhůty splatnosti daně, která se proti roku 2010 prodloužila o jeden pracovní den (z 31. března na 1. duben). Kromě toho nelze v meziročním srovnání vyloučit i vliv zmírnění sankcí za prodlení s placením daně. Zároveň výše inkasa v předchozím roce 2010 byla částečně ovlivněna výší nedoplatků na dani v souvislosti s odpuštěním předchozích záloh na dani pro poplatníky s maximálně 5 zaměstnanci. V roce 2011 lze naopak očekávat, že výše inkasa DPPO může být negativně ovlivněna uplatněním daňových ztrát, vzniklých a vyměřených v předchozích zdaňovacích obdobích zasazených ekonomickou krizí a recesí, jako položek odčitatelných od základu daně. Dopady tohoto vlivu do daňového inkasa však aktuálně nelze přesněji vymezit. V současné době celkový objem daňových ztrát, které splňují zákonné podmínky pro uplatnění odpočtu od základu daně, vykázaný v daňových přiznáních za zdaňovací období započatá v roce 2009, činí 548,7 mld. Kč.

Na základě vývoje pokladního plnění za 1. čtvrtletí roku 2011 by za příznivé souhry okolností bylo možno odhadovat, že rozpočtové očekávání by mohlo být naplněno. Velmi pravděpodobná je však také možnost naplnění rozpočtového očekávání pouze na úrovni cca 90 %. Vývoj inkasa bude výrazně ovlivněn změnami daňové povinnosti u skupiny nejvýznamnějších 20 až 100 poplatníků, vývojem investic a restrukturalizacemi v této skupině.

Graf č. 6 Rozložení inkasa z DPPO do jednotlivých měsíců prvního čtvrtletí 2011 (v mld. Kč)

Inkaso daní z příjmů fyzických osob dosáhlo celkem 24,1 mld. Kč, tj. 23,8 % rozpočtu (loni plnění na 27,5 %), což představuje meziroční pokles o 0,2 mld. Kč, tj. o 0,6 %. Rozpočet uvažuje s růstem 16,0 % oproti skutečnosti roku 2010 především z důvodu vyššího očekávaného inkasa u DPFO ze závislé činnosti a vybírané srážkou. Výši inkasa těchto daní ovlivňují legislativní změny, které nabyly účinnosti k 1. lednu 2011.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dosáhla 19,7 mld. Kč při plnění rozpočtu na 23,9 % (loni na 26,4 %) a meziročním nárůstu o 0,7 mld. Kč, tj. o 3,9 %. Rozpočet je nad úrovní skutečnosti roku 2010 o 8,3 % především z důvodu snížení slev na dani na poplatníka.

Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, resp. z kapitálových výnosů, dosáhla 1,7 mld. Kč, což představuje 12,4 % rozpočtu (loni plnění na 23,0 %) a meziročně bylo její inkaso vyšší o 0,2 mld. Kč, tj. o 10,0 %. Rozpočet 2011 počítá s růstem o 90,2 % (tj. o 6,4 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Na vyšší výnos by mělo mít vliv především jednorázové 50% daňové zatížení příspěvků poskytovaných u stavebního spoření, zdaňování výsluh u příslušníků ozbrojených složek a zdanění úroků ze stavebního spoření.

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti ve výši 2,8 mld. Kč znamená plnění rozpočtu na 51,2 % (loni to bylo 38,5 %) a byla tak o 1,0 mld. Kč, tj. o 27,3 % pod úrovní inkasa ve stejném období roku 2010. Rozpočet 2011 je nad úrovní skutečnosti roku 2010 o 30,5 %. Inkaso této daně v samotném březnu dosáhlo 2,5 mld. Kč (v březnu 2010 to bylo 3,5 mld. Kč) a souvisí s termínem podání daňového přiznání na odvod daně za rok 2010. Rozpočtové očekávání bude možno zrealizovat až na základě vývoje pokladního plnění koncem července. V tomto období se v plné míře mohou projevit případné přeplatky na dani vlivem ekonomické krize nebo naopak nedoplatky na dani vlivem odpuštění záloh u poplatníků s maximálně pěti zaměstnanci, které bylo zavedeno v minulém roce. Tyto skutečnosti mohly nastolit změny v optimalizaci ekonomického chování podnikatelských subjektů.

Příjmy ze **cla** náležející státnímu rozpočtu byly ke konci března 2011 vykázány ve výši **0,4 mld. Kč** (jedná se o národní podíl ve výši 25 % z předepsaných celních příjmů, který náleží ČR po vstupu do EU), tj. 34,3 % plnění rozpočtu. V meziročním srovnání došlo k nárůstu o 0,1 mld. Kč, tj. o 23,9 %.

Správní poplatky zahrnuté v příjmech státního rozpočtu představovaly za 1. čtvrtletí 2011 částku **0,5 mld. Kč** a naplnily tak celoroční předpoklad na **19,7 %**.

Na **daních z majetkových a kapitálových převodů**, které zahrnují daň dědickou, darovací a daň z převodu nemovitostí, inkasoval státní rozpočet v 1. čtvrtletí 2011 celkem **1,8 mld. Kč**, což představuje 21,7 % rozpočtu a meziroční pokles oproti skutečnosti předchozího roku o 0,1 mld. Kč. Příjmy z daně z převodu nemovitostí, která má dominantní podíl na výnosu těchto daní, naznačují pokračování vlivu poklesu cen převáděných nemovitostí a přetrvávající útlum trhu s nemovitostmi.

Rozpočtované celostátní inkaso daní na rok 2011 (bez DPPO placené obcemi a kraji a bez správních a ostatních poplatků placených obcím) **ve výši 727,8 mld. Kč** je proti skutečnosti roku 2010 o 33,8 mld. Kč, tj. o 4,9 %, vyšší.

Skutečné celostátní inkaso všech daní dosáhlo k 31.3.2011 výše 161,7 mld. Kč, což představuje 22,2 % rozpočtu a meziroční pokles o 8,4 mld. Kč, tj. 5,0 %. Ve stejném období minulého roku dosáhlo celostátní inkaso daní 170,1 mld. Kč, tj. 23,2 % schváleného rozpočtu, a měřeno k roku 2009 meziročně vzrostlo o 14,2 mld. Kč, tj. o 9,1 % (celoročně nenaplnilo rozpočet o 38,6 mld. Kč).

Celostátní výnos DPH dosáhl 56,6 mld. Kč (20,3 % rozpočtu), což je o 4,0 mld. Kč, tj. 6,6 % méně, než ve stejném období minulého roku. Z tohoto objemu bylo **12,1 mld. Kč převedeno do rozpočtů obcí** (rozpočet na rok 2011 počítá s částkou 59,6 mld. Kč), téměř **5,1 mld. Kč do rozpočtů krajů** (rozpočet 24,8 mld. Kč) a **39,4 mld. Kč zůstalo ve státním rozpočtu** (rozpočet 194,1 mld. Kč).

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl za 1. čtvrtletí objemu 33,6 mld. Kč (plnění rozpočtu na 23,3%) a z tohoto inkasa bylo téměř **1,7 mld. Kč převedeno SFDI** (9,1 % z daně z minerálních olejů).

Celostátní výnos DPFO dosáhl 36,1 mld. Kč a byl proti stejnému období předchozího roku **nižší o 0,6 mld. Kč, tj. o 1,5 %**. Na této dani se kromě státního rozpočtu podílejí i rozpočty obcí a krajů. Do rozpočtů obcí bylo převedeno 8,9 mld. Kč (rozpočet počítá s objemem 36,4 mld. Kč), do rozpočtů krajů 3,0 mld. Kč (rozpočet 13,1 mld. Kč) a ve státním rozpočtu zůstal výnos ve výši téměř 24,2 mld. Kč (rozpočet 101,5 mld. Kč).

Celostátní inkaso DPPO dosáhlo ke konci března 28,6 mld. Kč a je tak pod úrovní stejného období roku 2010 o 2,7 mld. Kč. I na této dani participují rozpočty obcí a krajů, do jejichž příjmů bylo za 1. čtvrtletí 2011 převedeno 8,4 mld. Kč, z toho obcím 5,9 mld. Kč (rozpočet počítá s objemem 25,8 mld. Kč) a krajům 2,5 mld. Kč (rozpočet 10,8 mld. Kč). Zbytek inkasa ve výši 20,2 mld. Kč byl příjmem státního rozpočtu (rozpočet 84,0 mld. Kč).

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly 88,6 mld. Kč, což představuje 23,7 % rozpočtu (loni to bylo 23,3 %) a meziroční růst o 3,3 mld. Kč, tj. o 3,8 %. Rozpočet 2011 počítá s růstem o 4,9 % oproti roku 2010. Z celkové částky připadlo na důchodové pojištění 78,8 mld. Kč, tj. 23,7 % rozpočtu (loni 23,0 %), při meziročním růstu o 2,9 mld. Kč, tj. o 3,8 %. Rozpočet počítá s růstem o 4,9 % proti skutečnosti roku 2010.

3.2. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery jsou v roce 2011 rozpočtovány ve výši 139,2 mld. Kč, tj. o 18,9 mld. Kč (o 15,7 %) více než předpokládal schválený státní rozpočet na rok 2010. Meziročně klesl rozpočet nedaňových příjmů o 1,2 mld. Kč, kapitálových příjmů o 1,1 mld. Kč, naopak rozpočet přijatých transferů vzrostl o 21,2 mld. Kč (rozpočet transferů přijatých z EU a převodů z Národního fondu meziročně vzrostl o 22,0 mld. Kč).

V 1. čtvrtletí roku 2011 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 45,2 mld. Kč, tj. 32,4 % rozpočtu, což je o 7,2 mld. Kč, tj. o 18,9 %, více než v roce 2010. Meziroční růst ovlivnily především přijaté transfery z EU a převody z Národního fondu (růst o 8,6 mld. Kč).

Nedaňové příjmy - schválený rozpočet 17,6 mld. Kč - tvoří především výnosy z finančního majetku (6,6 mld. Kč), příjmy ze splátek půjčených prostředků od podnikatelských subjektů (2,2 mld. Kč), příjmy jednotlivých kapitol z vlastní činnosti za služby, které poskytují veřejnosti (2,0 mld. Kč), odvody přebytků organizací s přímým vztahem (1,6 mld. Kč), přijaté sankční platby (1,0 mld. Kč), soudní poplatky (0,6 mld. Kč), přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let (0,5 mld. Kč), dobrovolné pojistné (0,5 mld. Kč), příjmy z pronájmu majetku (0,4 mld. Kč) a další.

Za 1. čtvrtletí roku 2011 dosáhly **nedaňové příjmy** podle údajů pokladního plnění státního rozpočtu celkem **7,3 mld. Kč**, tj. 41,7 % rozpočtu. V roce 2010 to bylo 8,4 mld. Kč při plnění rozpočtu na 44,8 %. U výnosů z finančního majetku tvořilo 1,6 mld. Kč (plnění na 29,1 % rozpočtu) příjem z kreditních úroků operací řízení státního dluhu a likvidity státní pokladny v rámci kapitoly Státní dluh (loni to bylo 2,2 mld. Kč). Další příjem v rámci tohoto podseskupení položek tvořilo 0,2 mld. Kč v kapitole OSFA - šlo především o dividendy vyplacené MF jako správci majetkové účasti státu u ČMZRB a o úrokové výnosy z investování na jaderném účtu a účtu rezervy pro důchodovou reformu. Přijaté sankční platby dosáhly 0,4 mld. Kč, soudní poplatky pak přes 0,2 mld. Kč. Dobrovolné pojistné (přes 0,1 mld. Kč) bylo příjmem kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dále šlo např.

o přijaté vratky transferů (1,2 mld. Kč - údaje pouze za kapitoly VPS a OSFA) či splátky půjčených prostředků ze zahraničí (35 mil. Kč).

Rozpočet **kapitálových příjmů** předpokládá v roce 2011 inkaso příjmů ve výši 2,5 mld. Kč (v roce 2010 to bylo 3,6 mld. Kč). Z toho 1,5 mld. Kč se týká příjmů z prodeje dlouhodobého majetku a 1,0 mld. Kč příjmů z prodeje dlouhodobého finančního majetku.

Za 1. čtvrtletí roku 2011 dosáhly **kapitálové příjmy výše 0,3 mld. Kč**, tj. 13,4 % rozpočtu. V roce 2010 to bylo 0,4 mld. Kč při plnění rozpočtu na 10,8 %.

V rámci **přijatých transferů** (rozpočet ve výši 119,1 mld. Kč) jsou rozpočtovány zejména prostředky plynoucí z rozpočtu Evropské unie. Patří sem především investiční (rozpočet 63,7 mld. Kč) a neinvestiční (16,7 mld. Kč) převody z Národního fondu. Zde jde hlavně o prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti na financování společných programů EU a ČR. Neinvestiční transfery přijaté od EU (36,4 mld. Kč) počítají zejména s příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství v rámci Společné zemědělské politiky (z toho 18,6 mld. Kč na projekty Programu rozvoje venkova, částka 17,1 mld. Kč na přímé platby včetně jednotné platby za plochu, cukr a rajčata a 0,3 mld. Kč na tržní opatření včetně opatření „včely“).

V 1. čtvrtletí roku 2011 dosáhly **přijaté transfery výše 37,5 mld. Kč**, tj. 31,5 % rozpočtu. V roce 2010 to bylo 29,2 mld. Kč při plnění rozpočtu na 29,8 %. Na meziročním růstu se podílely především **příjmy z rozpočtu EU** (transfery přijaté od EU a Národního fondu). Ty dosáhly **35,3 mld. Kč** (plnění na 30,1 %), což je o 8,6 mld. Kč více než v březnu 2010. Převody z fondů organizačních složek státu a zapojené ostatní mimorozpočtové zdroje dosáhly 1,8 mld. Kč (stejně jako v roce 2010). Tato částka zahrnovala prostředky převedené z rezervních fondů a nečerpané mzdové prostředky za prosinec 2010. Dalších 0,5 mld. Kč tvořilo v rámci přijatých transferů příjem kapitoly OSFA (výnosy z privatizovaného majetku).

Podrobnější plnění nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů za 1. čtvrtletí bude známo až po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. koncem měsíce dubna).

4. Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, stanoví **výdaje** v celkové výši **1 179,0 mld. Kč**, z toho 118,8 mld. Kč mají být kryty prostředky z příjmů z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů². Z hlediska výdajů jsou v tomto zákonu promítnuta opatření směřující ke konsolidaci veřejných rozpočtů přijatá mj. v sociální oblasti (zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí), dále snížení objemu mezd o 10 % v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích (mimo pedagogických pracovníků) a šetření v rámci jejich ostatních provozních nákladů, snížení platů ústavních činitelů, státních zástupců, soudců, atd. Proti schválenému rozpočtu roku 2010 jsou tyto výdaje nižší o 0,5 % (tj. o 5,9 mld. Kč). **Běžné výdaje** jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2011 zahrnuty v objemu **1 074,5 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 0,5 % (o 5,0 mld. Kč), **kapitálové výdaje** v objemu téměř **104,5 mld. Kč** při meziročním plánovaném poklesu o 9,5 % (o 10,9 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými

² Rozpočet příjmů z rozpočtu EU a finančních mechanismů je stanoven ve výši 117,1 mld. Kč – rozdíl spočívá v zavedení principu předfinancování zejména v rámci Společné zemědělské politiky.

v roce 2010 jsou celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2011 vyšší o 1,9 % (o 22,2 mld. Kč); běžné výdaje jsou vyšší o 4,7 % (o 59,6 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 19,7 % (o 25,7 mld. Kč).

Mandatorní výdaje, které stát hradí na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 zahrnuty ve výši **679,9 mld. Kč**, tj. 57,7 % z celkových rozpočtovaných výdajů (o 2,6 procentního bodu více než ve schváleném rozpočtu 2010 a o 1,1 procentního bodu méně než ve skutečných výdajích roku 2010). Meziročně se tyto výdaje mají zvýšit o 4,1 % (o 27,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, resp. o 8,2 % (51,7 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Z celku **mandatorní sociální výdaje** jsou ve státním rozpočtu plánovány v částce **537,2 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 2,5 % (o 12,9 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2010, resp. o 3,4 % (o 17,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Tyto sociální výdaje tak odčerpají 51,5 % celkových rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2011 se podílejí 45,6 %. Z ostatních mandatorních výdajů jsou ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu 73,0 mld. Kč, výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie 35,3 mld. Kč a výdaje na úhradu státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční a dopravní cesty 11,6 mld. Kč. Ostatní quasi mandatorní výdaje, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, jsou rozpočtovány ve výši 200,4 mld. Kč, vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Další prostředky nutné na zajištění provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje, jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 74,7 mld. Kč.

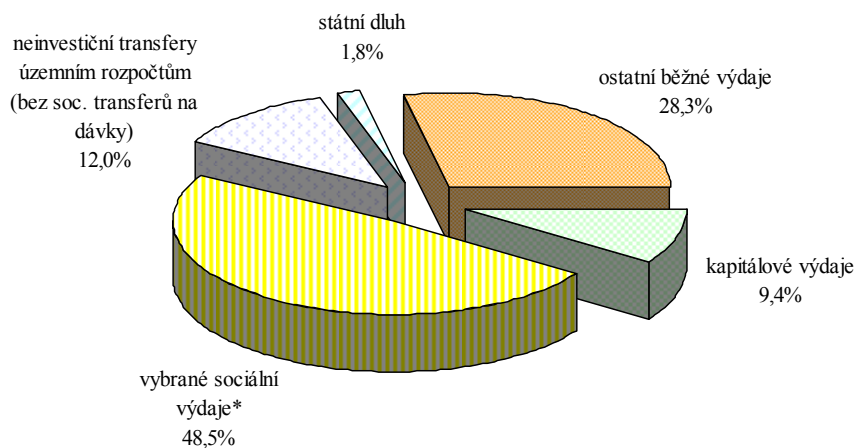
Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (bez dávek v hmotné nouzi, dávek zdravotně postiženým a bez příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách) jsou rozpočtem stanoveny ve výši 132,1 mld. Kč, dotace státním fondům ve výši 69,2 mld. Kč (bez dotací na činnost SZIF), transfery podnikatelským subjektům 31,0 mld. Kč, transfery neziskovým a podobným organizacím 7,4 mld. Kč, atd.

Tabulka č. 4 Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2011 (v mld. Kč)

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	2010		2011			Index skutečnost 2011/2010	Rozdíl skutečnost 2011-2010
	Skutečnost leden-březen	% plnění SR za leden-březen	Schválený rozpočet	Skutečnost leden-březen	% plnění SR za leden-březen		
	1	2	3	4	4:3		
VÝDAJE celkem	295,11	24,9	1 179,00	278,57	23,6	94,4	-16,54
běžné výdaje	262,01	24,5	1 074,50	252,45	23,5	96,4	-9,56
z toho:							
- platy a ostatní platby za provedenou práci a pojistné	15,42	15,7	89,72	14,05	15,7	91,1	-1,38
- neinv. trans. fondům soc. a zdrav. pojištění (VPS)	13,21	25,4	53,00	13,30	25,1	100,7	0,09
- neinvestiční transfery státním fondům	8,23	22,3	42,56	6,63	15,6	80,6	-1,60
- neinv. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	51,83	40,9	125,99	33,47	26,6	64,6	-18,36
- neinv. transfery příspěvkovým a pod. org.	11,83	23,5	52,77	12,29	23,3	103,9	0,46
- sociální dávky	108,63	25,0	446,47	112,94	25,3	104,0	4,31
z toho:							
dávky důchodového pojištění	86,24	24,9	363,97	91,83	25,2	106,5	5,59
podpory v nezaměstnanosti	4,21	29,5	14,30	3,62	25,3	85,9	-0,59
dávky nemocenského pojištění	6,07	25,5	21,93		0,0	0,0	-6,07
dávky státní sociální podpory	10,30	24,8	38,25	9,38	24,5	91,1	-0,92
- aktivní politika zaměstnanosti	1,15	15,7	6,31	1,21	19,2	104,9	0,06
- prostředky na insolventnost	0,12	22,9	0,70	0,13	18,4	108,7	0,01
- odvody do rozpočtu EU	11,70	33,5	35,25	11,84	33,6	101,2	0,14
- kapitola Státní dluh	4,85	7,6	73,29	5,04	6,9	104,0	0,19
- kapitola OSFA	0,02	3,7	0,56	0,02	4,2	108,2	0,00
kapitálové výdaje	33,10	28,7	104,50	26,12	25,0	78,9	-6,98

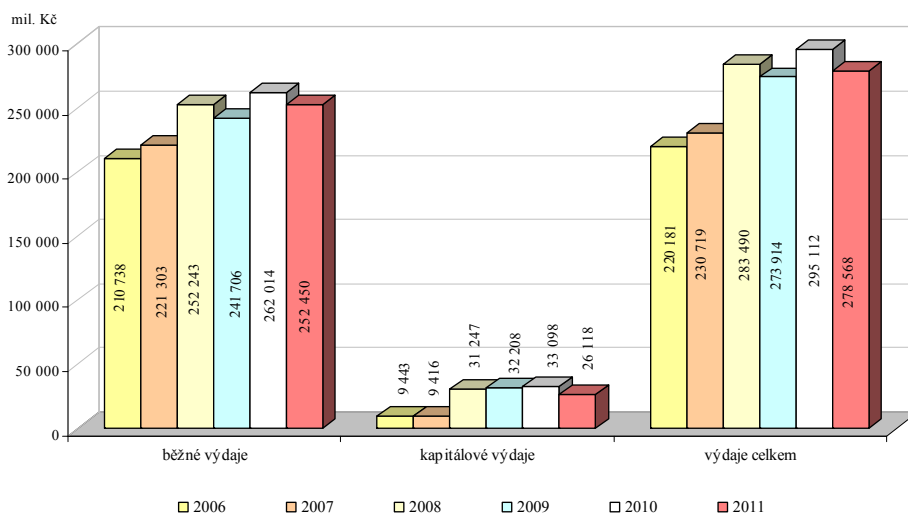
Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2011 dosáhlo 278,6 mld. Kč, tj. 23,6 % schváleného rozpočtu výdajů na rok 2011, při meziročním poklesu o 5,6 % (více než o 16,5 mld. Kč). Ten ovlivnilo meziroční snížení jak celkových běžných výdajů (o 9,6 mld. Kč), tak kapitálových výdajů (téměř o 7,0 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo zejména o meziroční pokles neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně (o 18,4 mld. Kč), když byla převedena záloha na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi pouze na 1. čtvrtletí roku a nebyla převedena záloha na 2. čtvrtletí, tak jak tomu bylo v březnu 2010; naopak ke zvýšení běžných výdajů došlo např. u dávek důchodového pojištění (o 5,6 mld. Kč), atd. V rámci kapitálových výdajů došlo k meziročnímu snížení např. u investičních transferů státním fondům (o 4,5 mld. Kč), u investičních výdajů na předfinancování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU (o 3,3 mld. Kč), atd. Čerpáno bylo 16,2 mld. Kč pod čtvrtletní alikvotou celoročního rozpočtu. Pro srovnání: v 1. čtvrtletí 2010 byly výdaje celkem plněny na 24,9 % rozpočtu při meziročním růstu o 7,7 % (o 21,2 mld. Kč) a o 1,1 mld. Kč méně proti příslušné alikvotě rozpočtu.

Graf č. 7 Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2011

*viz pozn. pod čarou č. 3

Graf č. 8 Čerpání výdajů celkem v 1. čtvrtletí let 2006 až 2011 (v mil. Kč)

4.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **252,5 mld. Kč** byly plněny na 23,5 % rozpočtu, tj. o 1,0 procentního bodu méně než ve stejném období roku 2010. Meziročně se snížily o 3,6 % (o 9,6 mld. Kč); proti rozpočtové alikvotě byly nižší o 16,2 mld. Kč.

Významná část výdajů **135,2 mld. Kč** (48,5 % celkových výdajů, resp. 53,6 % běžných výdajů) směřovala **do sociální oblasti**³. Ve srovnání s 1. čtvrtletím 2010 se tyto výdaje zvýšily o 3,1 % (o 4,1 mld. Kč); jejich čerpání z celkových výdajů bylo o 4,1 procentního bodu, resp. z běžných výdajů o 3,5 procentního bodu, vyšší než v roce 2010. Kromě valorizace dávek důchodového pojištění ovlivnil rozpočtem stanovenou výši sociálních výdajů státu na rok 2011 a skutečné čerpání finančních prostředků a jejich srovnání s předchozím rokem, mj. zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí⁴. Jednalo se např. o následující oblasti:

- *nemocenské pojištění* (změna zákona č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
 - o trvalé zachování jednotné procentní sazby pro výpočet nemocenského 60 % jako v roce 2010 (odpadlo zvýhodnění dlouhodobých pracovních neschopností nebo karantén);
 - o prodloužení doby poskytování náhrady mzdy (platu) a odměny zaměstnavatelem z prvních 14 na prvních 21 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény) se zachováním 3-denní tzv. karenční doby – nemocenské se vyplácí až od 22. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény);
- *státní sociální podpora* (změna zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
 - o zrušení sociálního příplatku (opatření se projeví také v systému dávek pomoci v hmotné nouzi);
 - o omezení výše rodičovského příspěvku na 216 tis. Kč při třech různých délkách jeho čerpání;
 - o zúžení okruhu osob, které mají nárok na porodné 13 000 Kč, na osoby, kterým se narodilo první živé dítě, jestliže žijí v rodinách s příjmem do 2,4-násobku životního minima rodiny (při narození prvního dítěte při vícečetném porodu, náleží porodné ve výši 19 500 Kč);
- *podpory v nezaměstnanosti* (změna zákona č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
 - o vyloučení souběhu pobírání podpory v nezaměstnanosti a výkonu tzv. nekolidujícího zaměstnání;

³ sociální dávky, sociální transfery územním rozpočtům, výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, státní příspěvek na penzijní připojištění

⁴ zákon č. 347/2010 Sb. byl na návrh vlády projednán a schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ve stavu legislativní nouze, po schválení Senátem a po podpisu prezidentem republiky vstoupil v platnost s účinností od 1.1.2011. Na návrh opozičních poslanců byl 14.3.2011 způsob projednávání a tím i platnost tohoto zákona řešen Ústavním soudem s verdiktem, že přijatá opatření zůstanou v platnosti do 31.12.2011 a zákon musí do tohoto data být projednán běžnou legislativní cestou

- snížení procentní sazby podpory v nezaměstnanosti na 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu těm uchazečům, kteří předchozí zaměstnání ukončili sami nebo dohodou se zaměstnavatelem (s výjimkami danými v zákoníku práce);
- zpřísnění podmínek v poskytování podpory v nezaměstnanosti, resp. posunutí počátku jejího vyplácení o dobu, po kterou uchazeči o zaměstnání přísluší zákonné odstupné, odbytné nebo odchodné;
- zavedení překlenovacího příspěvku pro osoby, které se rozhodnou řešit svou nezaměstnanost zahájením samostatné výdělečné činnosti;
- rozšíření důvodů pro odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání;
- *sociální služby* (změna zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
 - snížení příspěvku na péči v I. stupni závislosti pro osoby starší 18 let z 2 000 Kč na 800 Kč měsíčně;
- *pojistné na sociální zabezpečení* (změna zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
 - zachování sazby pojistného na sociální zabezpečení pro zaměstnavatele na 25,0 % (tzn., že nedošlo k jeho uvažovanému snížení na 24,1 % v dílčí sazbě pojistného na nemocenské pojištění);
 - zrušení možnosti zaměstnavatele, který zaměstnává více jak 25 zaměstnanců, odečíst si od odváděného pojistného polovinu náhrady mzdy poskytnuté za dobu trvání pracovní neschopnosti (karantény) svým zaměstnancům;
 - zachování maximálního vyměřovacího základu pro placení pojistného přechodně i pro rok 2011 na 72-násobku průměrné mzdy.

Sociální dávky⁵ dosáhly celkem **112,9 mld. Kč**, tj. 25,3 % rozpočtu při meziročním růstu o 4,0 % (o 4,3 mld. Kč). Ve státním rozpočtu 2011 jsou zahrnuty ve výši 446,5 mld. Kč s předpokládaným meziročním růstem o 2,9 % (o 12,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010 a o 3,6 % (o 15,6 mld. Kč) proti skutečnosti 2010.

Největší objem z celkových sociálních dávek (81,3 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **91,8 mld. Kč**, tj. 25,2 % rozpočtu, při meziročním růstu o 6,5 % (o 5,6 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2011 ve výši 364,0 mld. Kč předpokládá meziroční růst o 5,1 % jak proti schválenému rozpočtu roku 2010, tak proti skutečnosti roku 2010, tj. o 17,7 mld. Kč, resp. o 17,8 mld. Kč. Kromě pokrytí zvýšených výdajů spojených s růstem počtu důchodců a se zvyšováním průměrného důchodu daným mezigenerační obměnou jsou vzhledem ke splnění valorizační podmínky podle § 67 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ve státním rozpočtu zahrnuty i předpokládané finanční prostředky spojené s lednovým zvýšením důchodů (pro rok 2010 tato podmínka splněna nebyla, a tak k valorizaci důchodů nedošlo). Podle nařízení vlády č. 281/2010 Sb. se u důchodů starobních, invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.1.2011 zvyšuje od splátky po 31.12.2010 základní výměra o 60 Kč na 2 230 Kč a procentní výměra o 3,9 % procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje. Průměrný starobní důchod se tak zvyšuje o 371 Kč na 10 494 Kč.

⁵ dávky důchodového pojištění, ostatní dávky vč. dávek nemocenského pojištění, výdaje na dávky státní sociální podpory a podpory v nezaměstnanosti (bez sociálních dávek územním rozpočtům)

Na **ostatní dávky**⁶ v sociální oblasti bylo v 1. čtvrtletí 2011 vynaloženo celkem **8,1 mld. Kč**, tj. 27,1 % rozpočtu. Z toho **dávky nemocenského pojištění** představovaly **6,1 mld. Kč**, tj. 27,8 % rozpočtu při meziročním navýšení o 0,6 % (o 34,2 mil. Kč), když se projevil zvýšený výskyt chřipkového onemocnění. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2011 je stanoven ve výši 21,9 mld. Kč, tj. o 7,8 % (o 1,9 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2010 a o 4,6 % (o 1,1 mld. Kč) méně proti skutečnosti 2010.

Dávky státní sociální podpory⁷ byly čerpány v celkové výši **9,4 mld. Kč**, tj. 24,5 % rozpočtu při meziročním poklesu o 8,9 % (o 919,1 mil. Kč). Ve schváleném rozpočtu jsou zahrnuty ve výši 38,3 mld. Kč, tj. 92,0 % schváleného rozpočtu roku 2010 (o 3,3 mld. Kč méně). Proti skutečnosti 2010 jsou plánované výdaje nižší o 6,4 % (o 2,6 mld. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum (rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné) a neprobíhají jejich automatické valorizace. Životní minimum se využívá při zjišťování nároku zejména na dávku přídavek na dítě a může být navýšeno podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, nařízením vlády.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce téměř **3,6 mld. Kč**, tj. 25,3 % rozpočtu při meziročním poklesu o 14,1 % (o 592,5 mil. Kč). Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země. Schválený státní rozpočet stanoví výdaje na tuto dávku pro rok 2011 ve stejné výši jako tomu bylo ve schváleném rozpočtu na rok 2010, tj. 14,3 mld. Kč; proti skutečným výdajům v roce 2010 o 7,1 % nižší (o 935,2 mil. Kč).

Tabulka č. 5 Vývoj nezaměstnanosti

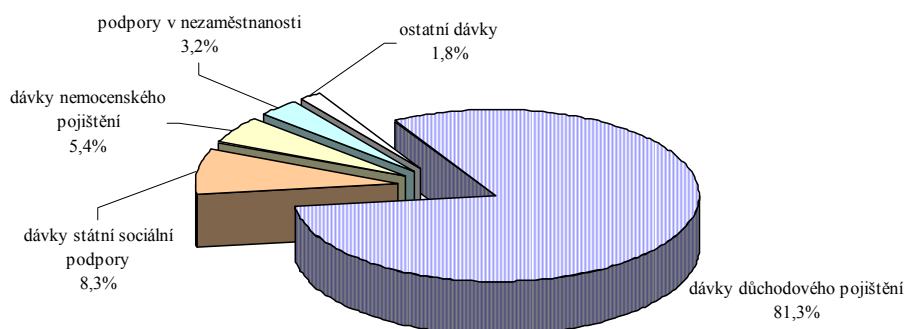
	březen 2006	březen 2007	březen 2008	březen 2009	březen 2010	prosinec 2010	leden 2011	únor 2011	březen 2011
míra nezaměstnanosti v %	8,8	7,3	5,6	7,7	9,7	9,6	9,7	9,6	9,2
nezaměstnanost v tis. osob	514,8	430,5	336,3	448,9	572,8	539,1	571,9	566,9	547,8
volná pracovní místa v tis.	70,5	107,7	151,3	55,4	33,1	30,8	31,4	32,2	33,9

Míra registrované nezaměstnanosti k 31.3.2011 vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání činila **9,2 %**, počet evidovaných nezaměstnaných dosáhl 547,8 tis. osob a počet volných pracovních míst 33,9 tis. Vyšší míra nezaměstnanosti než republikový průměr byla zaznamenána v 50 okresech - nejvyšší v okresech Jeseník 19,0 %, Bruntál 17,2 %, Most 16,4 %, Děčín 15,5 %, Hodonín 15,4 %, Znojmo 14,6 %, Karviná 14,1 %, atd. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla dosažena v okresech Praha-východ 3,9 %, Praha a Praha-západ po 4,1 %, Mladá Boleslav 5,1 %, Plzeň-město 6,0 %, Benešov 6,1 %, atd.

⁶ dávky nemocenského pojištění (nemocenské, ošetrovné, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství), výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi poskytované Ministerstvem obrany, příspěvek na péči poskytovaný do zahraničí, vyrovnání důchodů se Slovenskem a další drobné dávky

⁷ přídavek na dítě, sociální příplatek (v roce 2010), příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, dávky péčovské péče, porodné, pohřebné

Graf č. 9 Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2011

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁸ činily téměř **1,0 mld. Kč**, tj. 16,2 rozpočtu při meziroční snížení 11,4 % (o 131,3 mil. Kč). Schválený rozpočet 6,3 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční pokles výdajů o 13,9 % (o 1,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010 a růst o 2,2 % (o 133,3 mil. Kč) proti skutečnosti 2010.

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele poskytované podle zákona č. 118/2000 Sb. dosáhly v 1. čtvrtletí 2011 celkem **128,6 mil. Kč**, tj. 18,4 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 8,7 % (o 10,3 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2011 byly schváleny v částce 700,0 mil. Kč s přihlédnutím k očekávanému vývoji nezaměstnanosti a s rezervou k možným obtížně předvídatelným situacím na trhu práce i v podmínkách očekávaného oživení (o 35,7 %, resp. o 184,0 mil. Kč více než stanovil schválený rozpočet na rok 2010 a o 40,6 %, resp. o 202,2 mil. Kč více než bylo v roce 2010 čerpáno).

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu v pracovním poměru více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením. V 1. čtvrtletí 2011 bylo vyplaceno **791,4 mil. Kč**, tj. 30,4 % schváleného rozpočtu, který je o 4,0 % (o 100,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2010, proti skutečnému čerpání v roce 2010 je naopak nižší o 4,1 % (o 172,3 mil. Kč). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 31,4 % (o 189,0 mil. Kč).

Nízké čerpání výdajů na **platy, ostatní platby za provedenou práci a povinné pojistné placené zaměstnavatelem** ve výši 15,7 % rozpočtu (14,0 mld. Kč) je obvyklé a souvisí s měsíčním posunem v účtování (ve stejném období předchozího roku to bylo též 15,7 % rozpočtu). Meziročně tyto výdaje klesly o 8,8 %, tj. o 1,4 mld. Kč.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (bez transferů veřejným výzkumným institucím a cizím příspěvkovým organizacím) byly uvolněny ve výši **12,3 mld. Kč**, tj. 23,3 % rozpočtu. Meziročně se tyto výdaje státního rozpočtu zvýšily o 3,9 % (o 461,9 mil. Kč). Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím celkem (52,8 mld. Kč) počítá s meziročním růstem výdajů o 5,0 % (o 2,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti roku 2010 je však nižší o 7,7 % (o 4,4 mld. Kč).

⁸ výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR)

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně byly čerpány v celkovém objemu **19,9 mld. Kč**, tj. 20,8 % rozpočtu. Z toho na **transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění**, představující platby státu na zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel, připadlo **13,3 mld. Kč**, tj. 25,1 % rozpočtu při meziročním zvýšení o 0,7 % (o 88,2 mil. Kč). Státní rozpočet 53,0 mld. Kč předpokládá meziroční nárůst této platby za tzv. státní pojištěnce o 1,7 % (o 898,0 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti 2010 pak o 0,6 % (o 297,7 mil. Kč). Jeho stanovení vychází z odhadu nepatrného růstu počtu dotčených osob; vzhledem k tomu, že vláda nezvýšila nařízením vlády vyměřovací základ pro tuto platbu, tento zůstává v roce 2011 stejný jako v roce 2010 ve výši 5 355 Kč, zrovna tak jako z něj odvozená platba státu za osobu a měsíc v částce 723 Kč. **Neinvestiční transfery státním fondům** jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 zahrnuty v částce 42,6 mld. Kč, když se mají zvýšit jak proti schválenému rozpočtu roku 2010, tak proti skutečnosti roku 2010 o 15,4 % (o 5,7 mld. Kč). V 1. čtvrtletí bylo státním fondům převedeno celkem **6,6 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 15,6 % rozpočtu při meziročním poklesu o 19,4 % (o 1,6 mld. Kč).

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu bylo **veřejným rozpočtům územní úrovně** převedeno **33,5 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 26,6 % rozpočtu. Meziroční pokles těchto výdajů o 35,4 % (o 18,4 mld. Kč) souvisel, jak již bylo uvedeno, zejména s tím, že k 31. březnu 2011 byla kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy převedena záloha na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na 1. čtvrtletí ve výši 19,4 mld. Kč a nebyla převedena záloha na 2. čtvrtletí (v roce 2010 záloha na 1. čtvrtletí činila 21,1 mld. Kč a na 2. čtvrtletí 18,9 mld. Kč). Dále bylo např. kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolněno na dávky v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým 2,0 mld. Kč a na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 4,7 mld. Kč. Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 125,7 mld. Kč předpokládá meziroční pokles výdajů o 0,5 % (o 664,3 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu 2010 a o 4,8 % (o 6,4 mld. Kč) proti skutečnosti 2010.

Státní příspěvek účastníkům penzijního připojištění poskytnutý v 1. čtvrtletí roku 2011 dosáhl **1,4 mld. Kč**, tj. 22,8 % rozpočtu, při meziročním růstu o 2,7 % (o 36,6 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 6,1 mld. Kč počítá s poklesem těchto výdajů o 6,1 % (o 400 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti roku 2010 pak s navýšením o 11,4 % (o 626,1 mil. Kč).

Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci března 2011 celkem **11,8 mld. Kč**, tj. 33,6 % rozpočtu a o 1,2 % (o 139,3 mil. Kč) více než v 1. čtvrtletí 2010. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2011 vyčleněny částkou 35,3 mld. Kč, tj. o 0,9 % (o 310,0 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet v roce 2010 a o 9,1 % (o 2,9 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2010.

Výdaje kapitoly **Státní dluh** (zejména úroky) dosáhly více než **5,0 mld. Kč**, tj. 6,9 % rozpočtu, tzn. o 0,7 procentního bodu méně než v 1. čtvrtletí 2010. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 4,0 % (o 193,5 mil. Kč). Čerpání v průběhu roku souvisí s úrokovými platbami v návaznosti na platební kalendář střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů.

4.2. Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2011 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **104,5 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2010 o 10,8 mld. Kč, tj. o 9,4 % méně, proti skutečnosti dosažené v roce 2010 pak o 25,6 mld. Kč, tj. o 19,7 % méně. K meziročnímu poklesu těchto výdajů došlo zejména z důvodu ukončování investičních akcí a přijetí úsporných opatření. Výdaje státního rozpočtu **na financování programů** jsou stanoveny

v celkové výši **46,4 mld. Kč**, tj. proti schváleného rozpočtu na rok 2010 o 7,7 mld. Kč, resp. o 16,6 % nižší. Do výdajů roku 2011 je zahrnuta i část transferů poskytnutých na financování programů z fondů Evropské unie v celkové výši 20,5 mld. Kč, proti roku 2010 o 1,2 mld. Kč, resp. o 5,7 % nižší, a transferů poskytovaných z finančních mechanismů v celkové výši 63 mil. Kč.

Rozpočet vychází z výdajů na programy vedených v informačním systému programového financování tak, jak byly jednotlivými resorty zpracovány ve vazbě na oznámená „směrná čísla“ kapitol. Ve státním rozpočtu jsou jednotlivé programy rozlišeny počátečním číslem podle data jejich zařazení do programového financování a to tak, že programy začínající číslem 3 byly zahájeny do konce roku 2000, programy začínající číslem 2 byly zahájeny v rozmezí let 2001-2007 a programy začínající číslem 1 jsou programy zahajované od roku 2007 s tím, že dochází k částečnému překrývání s programy začínajícími číslem 2. V informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS jsou Ministerstvem financí sledovány věcné, časové a finanční parametry akcí (projektů) zabezpečujících cíle jednotlivých programů.

Ve státním rozpočtu na rok 2011 je programové financování reprezentováno jedním průřezovým závazným ukazatelem („Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“), kromě kapitoly Všeobecná pokladní správa, u níž jsou tyto výdaje zařazeny na specifickém závazném ukazateli. V souvislosti s transformací programového financování byla změněna struktura členění těchto výdajů s tím, že akce v jednotlivých programech jsou rozděleny podle typu na výdaje vedené v EDS (evidenční dotační systém) a v SMVS (správa majetku ve vlastnictví státu) a zároveň jsou jednotlivé programy členěny na krátkodobé akce, střednědobé a střednědobé dokončované akce a dlouhodobé a dlouhodobé dokončované akce. Z celkových výdajů na programové financování ve výši 46,4 mld. Kč připadá na výdaje v EDS 21,4 mld. Kč a v SMVS 25,0 mld. Kč.

V roce 2011 lze očekávat změny přístupu resortů k reprodukci majetku ve vlastnictví státu, a to směrem k její neinvestiční části, tj. od pořizování nového majetku ke kvalitnější péči o jeho stav a hospodárnějšímu přístupu k pořizování nových investic vzhledem k nižším objemům výdajů.

Z druhového hlediska jsou kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (SFDI – 28,1 mld. Kč), transfery příspěvkovým organizacím (11,6 mld. Kč), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (9,6 mld. Kč), podnikatelským subjektům (4,8 mld. Kč), transfery územním rozpočtům (31,0 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 104,5 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (30,9 mld. Kč, tj. 30 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), Ministerstvo pro místní rozvoj (26,8 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (13,8 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (8,3 mld. Kč), Ministerstvo obrany (5,3 mld. Kč), na kapitolu Státní dluh (5,2 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (2,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,6 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,6 mld. Kč), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (1,5 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,3 mld. Kč), Ministerstvo kultury (1,2 mld. Kč) apod.

K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva dopravy, u kapitoly Státní dluh a u Ministerstva vnitra, nárůst byl zaznamenán zejména u Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva obrany a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Z uvedené celkové rozpočtované částky 46,4 mld. Kč určené na financování programů připadá největší část na státní rozpočet, resp. rozpočet kapitol správců programů (25,8 mld. Kč, tj. 55,6 %), část na zdroje z Fondu soudržnosti EU (13,0 mld. Kč), ze strukturálních fondů EU (7,5 mld. Kč), resp. na zdroje z Finančního mechanismu EHP/Norsko (63 mil. Kč).

Na kapitálových výdajích se významnou měrou podílejí i výdaje na transfery na projekty **financované z úvěrů od mezinárodních finančních institucí, konkrétně od Evropské investiční banky**. Úvěry přijaté Českou republikou od této banky jsou rozpočtovány v kapitole Státní dluh a jejich čerpání v roce 2011 se očekává v celkové výši **5,5 mld. Kč** (vč. 0,3 mld. Kč souvisejících běžných výdajů). Tyto prostředky jsou určeny **pro Ministerstvo dopravy** – celkem ve výši 3,0 mld. Kč, přičemž tato částka je určena výdaji na rámcový úvěr od EIB na Operační program doprava, a **pro Ministerstvo zemědělství** – v celkové výši 2,5 mld. Kč - na program prevence před povodněmi II (1,7 mld. Kč), na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací (0,4 mld. Kč) a na podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavbu vodních nádrží (0,4 mld. Kč).

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech měsících roku 2011 ve výši **26,1 mld. Kč** představovalo 25,0 % rozpočtu a bylo tak na úrovni alikvoty rozpočtované hodnoty. Nejvíce investičních prostředků bylo poskytnuto Státnímu fondu dopravní infrastruktury (9,6 mld. Kč) a na předfinancování programů spolufinancovaných Evropskou unií ze státního rozpočtu (7,1 mld. Kč). Meziročně byly kapitálové výdaje o 4,4 mld. Kč, tj. o 21,1 % nižší než ve stejném období roku 2010. Podrobnější plnění kapitálových výdajů za 1. čtvrtletí bude známo až po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. koncem měsíce dubna).

Na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky v rozpočtované výši 5,5 mld. Kč bylo z kapitoly Státní dluh v 1. čtvrtletí 2011 převedeno zatím 417 mil. Kč, přičemž tyto prostředky byly rozpočtovými opatřeními transferovány Ministerstvu zemědělství. Z toho částka 216 mil. Kč představovala prostředky na výstavbu a obnovu vodovodů a kanalizací a 201 mil. Kč se týkalo prostředků účelově určených na programy protipovodňových opatření.

Podrobnější plnění běžných a kapitálových výdajů za 1. čtvrtletí bude známo po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. koncem měsíce dubna).